

assignatura: GEOGRAFIA URBANA (tots els grups)

trets:

<i>codi</i>	<i>tipus</i>	<i>crèdits</i>	<i>cicle</i>	<i>quadrimestre</i>
21639	obligatòria	10	1	anual

horaris:

<i>grup</i>	<i>quadrim.</i>	<i>contingut</i>	<i>dies</i>	<i>horari</i>	<i>aula</i>	<i>professora (despatx)</i>
1	1	teoria	dm-dj	11.30-13	27	Rosa Ascon (14)
1	2	teoria	dm	11.30-13	24	Rosa Ascon (14)
11	2	pràctiques	dv	10-11.30	16	Carme Miralles (3)
12	2	pràctiques	dj	11.30-13	24	Carme Miralles (3)
2	1	teoria	dm-dj	18-19.30	104	Rosa Ascon (14)
2	2	teoria	dm	16.30-18	104	Rosa Ascon (14)
21	2	pràctiques	dj	16.30-18	96	Rosa Ascon (14)
22	2	pràctiques	dj	16.30-18	34	Carme Miralles (3)

descripció: L'objectiu de l'assignatura és la descripció i anàlisi del procés històric d'urbanització i de la morfologia de la ciutat dels països desenvolupats. També es fa una breu introducció a l'estudi de la ciutat dels països subdesenvolupats.

temari:

a) teoria:

- 1 Estudi i evolució de la Geografia Urbana
  - 1.1 Objectius i mètodes de la geografia urbana. Les fonts per a l'estudi de la ciutat
  - 1.2 Enfocaments i tendències en geografia urbana
- 2 La configuració de l'espai urbà
  - 2.1 El fenomen urbà al món
    - 2.1.1 Tendències actuals de la urbanització
    - 2.1.2 El procés de creixement de la ciutat: la xarxa mundial de ciutats.
    - 2.1.3 Les funcions de la metròpoli contemporània
  - 2.2 L'estructura de la ciutat capitalista
    - 2.2.1 Els agents urbans: estratègies, aliances i conflictes
    - 2.2.2 El valor del sòl urbà; la renda absoluta i la renda diferencial
    - 2.2.3 La producció de l'espai urbà: el mercat immobiliari
    - 2.2.4 La diferenciació funcional de la ciutat: àrees de producció, intercanvi i gestió
    - 2.2.5 Ciutat i segregació social. Les desigualtats econòmiques, culturals i de gènere i la seva projecció espacial
- 3 La ciutat de l'Europa Occidental
  - 3.1 Trets de la urbanització. Funcions i sistemes de ciutats.
  - 3.2 El paisatge urbà: unitat i diversitat
  - 3.3 Procés d'urbanització
    - 3.3.1 La ciutat preindustrial
    - 3.3.2 La ciutat de la revolució industrial
    - 3.3.3 La ciutat fordista: àrees metropolitanes i grans conurbacions
    - 3.3.4 La ciutat postindustrial
- 4 Estudi d'un cas: Barcelona
  - 4.1 La configuració de la ciutat preindustrial
  - 4.2 Revolució industrial i ciutat
  - 4.3 El creixement urbà dels anys 1960/70
  - 4.4 Barcelona centre d'una regió metropolitana

b) pràctiques: Les pràctiques de geografia urbana d'aquest curs giraran al voltant d'una de les sortides incloses en el Practicum VIII. La zona objecte d'anàlisi serà el front marítim de Barcelona, des de la Barceloneta fins al Poble Nou. Bona part de les pràctiques del curs tindran com finalitat elaborar una sèrie d'informacions de caràcter cartogràfic i estadístic, referents al barri. Aquesta tasca també inclourà algunes sortides suplementàries per tal de recollir la informació necessària. Els temes que es treballaran en les pràctiques seran aquests:

- 1 Les fonts: bibliogràfiques, estadístiques i cartogràfiques
- 2 Anàlisi de les diverses i desiguals situacions de les ciutats del tercer món

3 Comentari de les figures del planejament urbanístic vigent

4 El comentari crític de material audiovisual referent al tema d'anàlisi

Els treballs a presentar seran de dues menes. Uns seran petites conclusions dels temes elaborats a les classes. L'altre serà el treball referent a la zona urbana escollida. En aquest es plantejarà el barri, com una unitat, amb referència a la resta de la ciutat de Barcelona i després s'analitzaran les seves diferències internes.

- bibliografia:** BASTIÉ, J. & DEZERT, B. (1980), *L'espace urbain*, París, Masson
BEAUJEU-GARNIER J. (1980), *Géographie urbaine*, París, Colin
CLAVAL, P. (1981), *La logique des villes*, París. Litec
DICKENSON, J.P. et alii (1984), *Geografía del Tercer Mundo*, Barcelona, Omega
JOHNSON, J.H. (1974), *Geografía Urbana*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau (1a. edició anglesa: 1968)
LACOSTE, Y. & GHIRARDI, R. (1983), *Geografía General Física y Humana*, Vilassar de Mar, Oikos-Tau
RONCAYOLO, M. (1988), *La ciudad*, Barcelona, ediciones Paidós Ibérica, S.A. (1a. edició italiana: 1978)
SANTOS, M. (1975), *L'espace partagé*, París, Genin
SHORT, J. R. (1984), *An introduction to Urban Geography*, Londres, Macmillan
TERÁN, F. DE (1980), *Ciudad y urbanización en el mundo actual*, Madrid, Blume
TERÁN, F. DE (1982), *El problema urbano*, Barcelona, Salvat
VINUESA, J. & VIDAL, M.J. (1991), *Los procesos de urbanización*, Madrid, Síntesis
ZÁRATE, A. (1991), *El espacio interior de la ciudad*, Madrid, Síntesis

avaluació: Per a aprovar l'assignatura cal aprovar la part teòrica i la part pràctica per separat. La nota de la part pràctica constituirà el 40 % de la nota final i la de la part teòrica el 60 %. La part teòrica de l'assignatura s'avaluarà a partir de dos exàmens i la presentació de dues recensions.